

שבט יהודה

בס"ד
עלון מס' 620
כט' אדר התשפ"ה

נא לשמור על קדושת העלון בריך נחלת

פרשת השבוע: פקודי – פרשת החודש

לעילוי נשמת אחינו היקר

יהודה שוקרלה בן לאה מרים רוזאן.

הודעה

כל השיעורים הרבים של הרב
אליהו אלדדי
ניתן לצפות במדיה האלקטרונית
בתקווה שימצאו חן בעיניכם!
אשמח לקבל הערות והארות ועצות!

הדלי"ן 18:20
שקיעה 19:00
שחרית 8:00
מנחה 18:05
ע.מוצ"ש 20 ד' אחרי השקע'

בס"ד

כהן גרוש, נראה טוב
עובד ולומד, מעולה, ירא
שמים, מחפש אשה
כשרה טובה ונאה לזיווג.
אפשר ליצור קשר
בטלפון 0509008272

הרב אליהו אלדדי

יגל עלי ואביסלה לכלאות מתורקן

(תהילים קי"ט)

אסור להתפלל לפני תמונה

בית הכנסת:

"אוהל משה ומרים ויהודה"

בבניין 101 (במקלט) קיים מיזת תיכ"ז

בסייעתא דשמיא מתארגנות קבוצת לומדיים שיקבלו
תשלום מי שמועונין שיפנה למל: 0509008272 (מוגבל)

"אלה פקודי המשכן משכן העדות, אשר פקד על-פי משה"

מדרש תנחומא פרשת פקודי סימן ו:

"אלה פקודי המשכן משכן העדות" – עדות לכל באי העולם שנמחל להם על מעשה העגל. למה הדבר דומה? למלך שנשא אשה והיה מחבבה. כעס עליה והלך לו. היו שכנותיה אומרות: שוב בעליך אינו חוזר לך. לימים בא ונכנס, עמד בפלטרין ואכל ושתה עמה. ועדיין שכנותיה לא היו מאמינות שנתרצה לה. ומתוך כך ראו ריח בשמים עולה מן הבית ידעו הכל שנתרצה לה. כך, הקב"ה חבב את ישראל ונתן להם את התורה וקרא אותם ממלכת כהנים וגוי קדוש. לאחר ארבעים יום סרחו. אמרו הגוים: שוב אינו חוזר עליהם. עמד משה ובקש רחמים. ואמר לו (הקב"ה): "סלחתי כדברך" (במדבר יד). 3. אמר משה: מי מודיע לאומות? אמר ליה: "ועשו לי מקדש". מעירים "מחלקי המים".

"משכן העדות" הוא תיאור (תמורה) ל"משכן". הוא עדות ל"סוף טוב" בין הקב"ה ועם ישראל, סיום חיובי של ספר שמות על כל מעלותיו וירידותיו: למן הפרידה מתקופת האבות שהורידו שכינה לארץ (בראשית רבה ט ז) והתהלכו עם הקב"ה בתמימות (שמות רבה ו ד), דרך שעבוד מצרים והירידה עד מ"ט שערי טומאה (שמות רבה טז ב, ויקרא רבה כב ח), המשך בגאולה ונס קריעת ים סוף, מעמד הר סיני, תלונות עם ישראל, חטא העגל, הציווי על המשכן וכעת השראת השכינה. הספר מסתיים בפסוק החגיגי: "כי ענן ה' על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם" והקריאה הכפולה (המשולשת) חזק חזק ונתחזק שבסיום הפרשה היא מעין הד לכפל הלשון: משכן, משכן העדות" שבתחילתה. כך הוא במדרשים נוספים, ראה שמות רבה נא ד, תנחומא בפרשתנו סימן ב ועוד. ראה בפרט מדרש תנחומא פרשת תרומה סימן ח, בתחילת הציווי על המשכן שלפי המסורת הוא יום לאחר יום הכיפורים בו משה יורד עם הלוחות השניים (לוחות=עדות), אשר אומר: "אתה מוצא שביום הכפורים נתכפר להם ובו ביום א"ל הקב"ה ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, כדי שידעו כל האומות שנתכפר להם מעשה העגל. ולכך נקרא משכן העדות שהוא עדות לכל באי העולם שהקב"ה שוכן במקדשכם, אמר הקב"ה 'בוא זהב שבמשכן ויכפר על זהב שנעשה בו העגל'" (ראה דברינו אימתי נאמרה

למשה פרשה זו בפרשת תרומה לגבי המחלוקת אם הציווי על המשכן קדם לעגל או ההפך). ורש"י פירש על הפסוק, בעקבות המדרש: "משכן העדות - עדות לישראל שויתר להם הקב"ה על מעשה העגל, שהרי השרה שכינתו ביניהם". לא הבנתי מהיכן לקח רש"י את הלשון "ויתר". ראה שמות רבה מג ב וכן איכה רבה א כח: "אין לך דור שאינו נוטל מחטא העגל" (מקור: ירושלמי תענית ד ה). וכן: "כל האומר הקב"ה ויתר - יותרו חייו" (בבא קמא נ ע"א). אך באוצר המדרשים (אייזנשטיין) ילמדנו עמוד 227 מופיע לשון זה: "א"ר לוי: מה עדות יש כאן? שויתר להן לישראל".

מחידושי אבר'ם: חידוש ראשון :

פירושה של פקודי הוא: פקוד (עם שורוק), ספור, מנוי. ומה הקשר למשכן העדות? **אלה פקודי המשכן משכן העדות**,

האחד: מדרש תנחומא אומר: "אלה פקודי המשכן משכן העדות" – מהו העדות? זו התורה שהיו יגעים בה. שוב אני שואל מה הקשר בין פקודי לבין, משכן העדות? שמעיד על האמור להיות כמו שאמר משה רבנו שבזמן כבר לא א-היה עמכם, "וקם העם הזה וזנה אחרי אלקים אחרים" שהיה כבר מנוי וצפוי שהעם לא יקיים את הברית עם הקב"ה, ואז נקרא פקוד כל אשר יהיה, והיודע נסתרות עד סוף העולם, יודע כל אשר יפקד על העם כמו שהיה בעבר. נראה את המקורות:

שמות רבה נא ג פרשת פקודי – התמשכן פעמיים
"אלה פקודי המשכן, משכן העדות" – מהו "משכן" שתי פעמים? א"ר שמואל בר מרתא: שנתמשכן שתי פעמים על ידיהם. זהו שאנשי כנסת הגדולה אומרים: "חבול חבלנו לך ולא שמרנו את המצות ואת החוקים ואת המשפטים" (נחמיה א ז). מהו "חבול חבלנו לך"? הוי: שנתמשכן ב' פעמים, ואין "חבול" אלא לשון משכון, שנאמר: "לא יחבול רחים ורכב" (דברים כד ו). לכך כתוב: "אלה פקודי המשכן משכן העדות" שתי פעמים.

מדרש אגדה (בובר) שמות פרק לח – רמז לבית השלישי

"אלה פקודי המשכן משכן העדות". ולמה אמר משכן שני פעמים? לפי שנתנבא משה רבינו ע"ה שיחרב בית ראשון ובית שני. ואמר אחריו העדות, להורות על בית שלישי שלא יחרב ולא ינתץ לעולם, לפי שהוא בנין מלך מלכי המלכים הקב"ה. מה הוא קיים, אף בניינו קיים. אבל בית ראשון ובית שני שהוא בניין אדם, ולפי שהאדם אינו קיים, אף בניינו אינו קיים.

והסיבה השניה פקודי הוא שמשה רבנו לא היה חייב לתת דין וחשבון על בניית המשכן, אם כבר בצלאל בן אורי בן חור ואהליאב בן אחיסמרה היו צריכים לתת דין וחשבון שמשה רבנו מסר לידם את כל הנדבה שהביאו. אבל בכל זאת הוא קיבל על עצמו לתת דין וחשבון. לכן נאמר: **"אלה פקודי המשכן משכן העדות, אשר פקד על-פי משה"**.

והשלישית ללמוד מפסוק זה נה שכבר דנו חז"ל וכך הדורות שאחריו שלעולם צריך להיות ממונה אחד ודברים הנפסקים על פיו ואין שניים יכולים להיות ממונים!!!! שאם יש אפילו שני ממונים יש ריב ומדון ביניהם ואין שלום דבר שהורס שלום כל חלקה טובה. זאת למדנו מהתורה שנאמר:
"על פי י-ה-ו-ה פקד אותם ביד משה איש איש על עבדתו ועל משאו ופקדיו אשר צוה י-ה-ו-ה את משה". הרמבן מרחיב כך:

"ופקדיו אשר צוה ה' את משה" - מסורת ה' כתיבין אשר וסבירין כאשר ואותן הפקודים היו במצוה מבין שלשים ועד בן חמשים לשון רש"י ואם כן יהיה "ופקדיו" כנוי למשה אבל ר"א פירש כי "איש איש" על גרשון קהת ומררי שמינה משה לכל אחד משלשתם על עבודתו ועל משאו כאשר הזכיר למעלה וזה טעם "ופקדיו" של כל איש ואיש הנזכר ויתכן שיהיה " אשר צוה " כפשוטו יאמר שמינה שלשת האחים האלה כל אחד על עבודתו ועל משאו כמו שמפורש למעלה ופקדיו של כל אחד מהם אשר צוה ה' את משה לפקוד אותם לגולגלותם מינה על עבודתו ועל משאו הזכיר שמינה אותם למשפחותם ומינה היחידים לגולגלותם כל אחד על עבודתו ועל משאו וכן הדין שאין בן לוי רשאי לעשות במלאכת חבירו ולא לסייעו בה כמו שאמרו (ספרי קרח ט) וכבר בקש רבי יהושע בן חנניה לסייע את רבי יוחנן בן גודגדה בהגפת דלתות אמר לו חזור לאחורין שכבר אתה מתחייב מיתה שאני מן השוערים ואתה מן המשוררים"

ואני מרחיב את דבריו, כלומר, לכל אדם יש תפקיד כשהוא בא לעולם, ששונה אפילו במשהו מהאחר, שכל אחד מהם בא לעולם כי יש מעלה ותפקיד, שאין לאחר בזהות ממש. ואם יש זהות אחד מהו לא יוכל להשאר, וצריך להסתלק מהעולם הזה.

מעשה בר' יהושע ואליהו הנביא:

וכשנגלה אליו אמר לו אליהו: האם יש לך בקשה ממני שאעשה לך?

אמר לו רבי יהושע: יש לי רצון עז ללכת עמך ולראות את מעשיך בעולם, כדי שאוכל ללמוד ממך חכמה גדולה. אמר לו אליהו: לא כדאי שתבוא עימדי מכיון שלא תוכל להבין את מעשי ואצטרך לטרוח להסביר לך כל דבר ודבר שתשאל.

אמר לו רבי יהושע: לא אשאל אותך שום שאלה בדרך, רצוני רק לראות את מעשיך בלבד ולא יותר. אז עשה אליהו הנביא תנאי עם רבי יהושע שיוכל להתלוות אליו אך בתנאי שלא ישאל דבר על מעשיו. וילכו שניהם יחדיו עד שהגיעו לביתו של איש מסכן ואביון רש ואין לו כלום, כי אם פרה אחת שהיתה עומדת עמו בחצר. והאיש ואשתו יושבים פתח השער ויראו אותם באים כנגדם. ויצאו מיד לקראתם, ושאלו בשלומם והזמינו אותם לביתם ונתנו להם לאכול ולשתות ממה שהיה להם ושמחו איתם שמחה גדולה. לעת ערב אף ביקשו מהם שילוו אצלם.

ויהי בבוקר טרם הלכו אליהו הנביא ורבי יהושע בן לוי לדרכם התפלל אליהו הנביא על פרתו של אותו עני שתמות ומיד מתה ואז הלכו לדרכם. כשראה זאת רבי יהושע בן לוי תמה בלבו מאוד על כך. ואמר לו לאליהו: וכי זהו "שכרו" של אותו עני שאירח אותנו בכבוד גדול ועכשיו גרמת לך, שתמות פרתו, והלא הוא ואשתו עשו לנו כבוד גדול?!

ענה לו אליהו ואמר לו: האם שכחת את התנאי שהיה בינינו שתשתוק כל הדרך ולא תשאל דבר על מעשי אף שהם תמוהים לך?

אמר לו רבי יהושע: מחילה, רצוני להמשיך עמך בדרך ולא אשאל ממך שאלות. ויהי בערב ויבואו אל ביתו של עשיר אחד, וביקשו ממנו אם יוכל לארח אותם בביתו. ויאמר להם אותו העשיר: אתם יכולים לשבת פה עד מחר אך תסתדרו לבד להשיג לכם אוכל ושתייה מבחוץ, ולא התייחס אליהם כלל. וישבו בביתו בלא אכילה ושתייה, ובביתו של עשיר זה היה קיר שנפל והיה עליו לבנותו. ויהי בבוקר ויתפלל אליהו הנביא ובנה את הקיר, וילכו שניהם משם. וגם על כך מאוד תמה רבי יהושע בן לוי בלבו אך לא אמר לאליהו דבר כפי שהתנה עמו.

המשיכו אליהו הנביא ורבי יהושע בן לוי ללכת לדרכם כל היום עד שהגיעו בערב לבית כנסת גדולה שהיו שם ספסלים מזהב ומכסף. וכל אחד שם היה יושב על כיסא, איש איש כפי כבודו ויקרו.

וכשראו אותם האנשים אמר אחד מהם: מי יאכיל את העניים האלו הלילה הזה?

וען אחד מהם לאמור: שיביאו להם לכאן לחם ומים ומלח ויאכלו וישתו. וכן עשו, ואף אחד מהם לא הזמין לביתו, ולא כיבדו אותם כראוי כלל. וילינו וישבו במקומם עד אור הבוקר.

ויהי בבוקר ויקומו ובטרום שהלכו אמר להם אליהו: ישימכם אלוקים כולכם ראשים! והלכו לדרכם כל היום. ונוסף לרבי יהושע יגון על יגון, אך לא אמר דבר.

לעת ערב הגיעו לעיר אחת וכשראו אותם תושבי העיר מיד יצאו לקראתם בלב טוב ובשמחה גדולה, ויקבלום בסבר פנים יפות. וישמחו עמהם והושיבו אותם בבית הגדול והיפה שבעיר, ויאכלו וישתו וילינו שם בכבוד גדול.

ויהי בבוקר טרם הלכו להם התפלל אליהו ואמר: יהי רצון שלא ייתן בכם הקדוש ברוך הוא אלא ראש אחד. כאשר שמע זאת רבי יהושע בן לוי, כבר לא יכל להתאפק יותר מכל המעשים שראה את אליהו הנביא עושה. ויאמר אל אליהו: אמור לי מה הטעם לכל מעשיך התמוהים הללו?

ויאמר לו אליהו: אגלה לך את טעם מעשי אלו שראית. דע, כי האיש המסכן שהרגתי את פרתו נגזר על אשתו אותו היום שתמות, ואני התפללתי לקדוש ברוך הוא שפרתו תהיה פדיון לנפש אשתו.

והטעם שבניתי לאיש העשיר את הקיר שנפל בביתו הוא, מפני שאם הייתי מניחו לבנותו היה מגלה את יסודו והיה מוצא בו מטמון גדול מזהב ומכסף, ועל כן בניתי לו את הקיר. ודע שמהרה שוב יפול הקיר ולא יבנה עוד. ואותם אנשים שהתפללתי עליהם שיהיו כולם ראשים הוא מפני שרעה היא להם שכולם יהיו ראשים, שעל ידי כך יהיו במחלוקת בעצתם ובמחשבותיהם וכל מקום שכולם בו ראשים מיד נשחת ונחרב ומשתומם.

והאנשים שהתפללתי עליהם שיהיה להם רק ראש אחד הוא מפני שטובה היא להם לפי שישבו

מעשיהם ועצתם לעצה אחת, וישמחו ורוח המחלוקת לא תבוא ביניהם ולא תתחלף עצתם ולא

תופר מחשבתם. על כן יאמרו המושלים: ברוב חובלים תטבענה הספינות, וכן אמרו: בראש אחד תתישב עיר.

ועוד יש לומר:

בן עזאי אומר: הו' רץ למצוה קלה פבחמורה, ובארח מן העברה. שמצוה גוררת מצוה, ועברה גוררת עברה. ששכר מצוה, מצוה; ושכר עברה, עברה: אל תהי ב' לכל אדם, ואל תהי מפליג לכל דבר.

שאין לך אדם שאין לו שעה, ואין לך דבר שאין לו מקום.

כך היה משה רבנו מופקד על פקוד המשכן, שיהא מושלם לעבודת ה'.

מחידושי אבר'ם: פקודי פרשת החודש

מחידושי אבר'ם: חידוש שני: מי אתה אהליאב?

הוא היה משבט דן בנו החמישי של יעקב מהשפחה בלהה שהייתה שפחת רחל, רצוני לומר: היה בנה של רחל שהיה לה רק שני בנים לעומת "הענקית" לאה שהיו לה שמונה שבטים ודינה, וגם השבט הכי קטן מבחינה מספרית.

אמר רבי חנינא בן פזי: אין לך גדול משבט יהודה ואין לך ירוד משבט דן שהיה מן הלחינות ומה כתיב בו (בראשית, מ"ו, כ"ג) - 'וַיָּבֵי דָן חָשִׁים' אמר הקב"ה יבא ויזדווג לו שלא יהו מבזין אותו ושלא יהא אדם רוחו גסה עליו לפי שהגדול והקטן שוין לפני המקום. בצלאל משל יהודה ואהליאב מדן והוא מזדווג לו **שמות רבה, פרשה מ', פסקה ד'**

ניתן לראות את בחירתו של בצלאל כשותף של אהליאב כהצהרה על שוויון השבטים בפני ה' - עבודתו של אהליאב משבט דן (שנחשב לשבט לא דומיננטי בתחום ההנהגה) היא כעבודתו של בצלאל, ושניהם נבחרו לבנות יחד את המשכן לשכינה.

שבט דן היה הפחות שבשבטים, כאשר לדן היה הקטן שבשבטים שיהי לו בן לדן בשם חושים שעליו מעידה הגמרא: "חושים בריה דדן תמן הוה ויקירן ליה אודניה (כבד שמיעה), אמר להו מאי האי, ואמרו ליה מעכב האי עד דאתי נפתלי מארעא דמצרים (להביא ספר המקנה), אמר להו ועד דאתי נפתלי ממצרים יהא אבי אבא מוטל בבזיון, שקל קולפא מחייה ארישיה, נתן עיניה ונפלו אכרעא דיעקב..." (סוטה יג א) מוסיף פרקי דרבי אליעזר:

"...חושים בן דן היה פגום באזנו ובלשונו, אמר להם מפני מה אנו יושבים כאן, הראוהו באצבע אמרו לו בשביל האיש הזה שאינו מניח אותנו לקבור את יעקב אבינו, מיד שלף חרבו והתיז את ראשו ונכנס לתוך מערת המכפלה..." (פרק לט) "...מיד כעס יהודה ושאל בקול גדול, והלך קולו ת' פרסה עד ששמע חושים בן דן וקפץ מארץ כנען ובא אצל יהודה ושאלו שניהם, ובקשה ארץ מצרים ליהפך, עליהם אמר איוב (ד') שאגת אריה וקול שחל... (בראשית פרשה צג ז) מדרש רבה אומר:

ויש אומרים חושים בן דן השלים עמהם את המנין (לשבעים נפש), בתורתו של רבי מאיר מצאו כתוב וכן דן חושים (במקום ובני)... דן נתברך בצלמוניותו (בבן אחד בלבד) אצל אביו, ומתברך בע' אלף... (שם פרשה צד ח). ילקוט ראובני:

ובני דן חושים וגו', שהיה לו בנים כחושים של קנה, ואף על פי כשירד למצרים עדיין לא היה לו בנים רק חושים בלבד, מכל מקום נקרא כן על שם העתיד, כדדריש אשר שם שמות, אל תקרי שמות אלא שמות... גם חושים נאמר בו בני משום חשיבותו, שהוא יחיד שקול כרבים, שיצא ממנו משיח בן דוד, שאמו מדן, וקתיב חשי"ם חסר וי"ו... ודע כי חושים בן דן הוא שהסיר ראש עשו והפילו אותו למערת המכפלה בשעה שהיו השבטים עסוקים בקבורתו של יעקב. (ויגש) בא וראה שאין לפני הקב"ה מי קטן ומי גדול ויכול לשנות הכל. הופך מקטן וחסר אונים לבעל כוח ממנו יצא מלך המשיח. הקטן שבשבטים נאמר עליו: במפקד השני במדבר היה השני בגודלו: 64,400. יעקב ברח אותם לישועתך קויתי ה', וכיוון לשמשון הגיבור.

"על שבטו של דן נתנבא, לפי שהיה הולך כל הימים, בין בימי משה בין בימי יהושע, אחרי כל הדגלים, והיה צריך להלחם עם כל האומות הרודפים אחריהם... כי גבורים היו..."

המלך הארמי בן-הדד בזז את נחלת דן אך עדיין היא המשיכה להתקיים באופן עצמאי.

בני דן הלכו בגולה בימי פקח בן רמליהו כאשר "בא תגלת פלאסר מלך אשור ויקח את עיון ואת אבל בית מעכה ואת... כל ארץ נפתלי ויגלם אשורה", ואת הגליל הפך לפחוה אשורית. תגלת פלאסר השלישי, מלך אשור, עלה על ממלכת ישראל בשנת 734 לפנה"ס, הגלה את רוב חברי השבט לאשור, יחד עם שאר שבטי ממלכת ישראל, לאחר שכבש את ממלכת ישראל (722 לפנה"ס).

שבט דן נעלם מדפי ההיסטוריה, ונחשב לאחד מעשרת השבטים האבודים של ישראל. כיום עדת יהודי אתיופיה, ביתא ישראל, מיחסים עצמם לשבט דן.

שבת שלום ומבורך!!!

מהצעיר: אליהו בן ר' משה- אלדדי הכהן הי"ו, בעל חידושי אבר'ם

כל האסונות והפגעים אשר יקריבו

או הפגעים אשר יפלו עליהם

נא להתקשר ל: 050-9008272

אהבת? המלך לכל הזכרים והמכרים!!!

לא אהבת? יש לך הערות? ספר לי!!!

כלי נדר מבטיח לנסות לתקן!!!